

Yayına Hazırlayan: Sevgi MOLVA

Ege Mimarlık Dergisi'nin 50.sayısını çıkarma hazırlıkları yapılırken, bu dergide emeği olan, ilk sayı hazırlıklarından bu zamana kadar, değişik dönemlerde yayın kurullarında çalışmış bütün arkadaşlarımız; 18 Mart 2004 günü saat 17:00 de Mimarlar Odası'nda yapılacak olan toplantıya davetliydi.

Bu toplantının amacı: Birlikte geçmişe giderek, dergimiz oluşumunu, ilk sayısını çıkarmadan önceki hazırlıkları, 50.sayıya kadar olan gelişimini hatırlamak ve özeleştiri yaparak, derginin geleceği ile ilgili fikirler oluşturmak, sesli düşünerek belki de yeni bir duruş belirlemektir. Aşağıda bu toplantının bir özetini sizlere sunuyoruz.

1991'den Bugüne Ege Mimarlık

Gürhan Tümer: Bir restorandaydım sanırım, o zamanki şube başkanımız Ali Dönmez yanıma geldi. "Bir dergi çıkarmayı düşünüyoruz. Aramızda sizin de olmanızı istiyoruz" dedi. Keşke bu toplantıya katılabilsen.

Sevgi Molva: Mimarlar Odası'na başka bir nedenle gelmiş, Ali Dönmez'le sohbet ediyordum. Nereden açıldı hatırlamıyorum; "Mimar olduğum için mutluyum, ama basın yayına ilgim hep oldu. Bir yayın, dergi mesela, çıkarabilirsek ne iyi olur" dedim. Ali Dönmez de bana, "Çok ilginç böyle bir düşünce olgunlaştı. Birkaç hafta için de sana da haber verelim, toplanalım. Hep birlikte bu işi kotarıyoruz" dedi. 13 yıl geçmiş 50. sayıya geldik. Güzel anılar, güzel insanlar, güzel bir dergi. Kendimi de bu anlamda geliştirdiğime inanıyorum. Bizlere de yararı oldu. İlk yayın kurulundan Gürhan Bey ve ben kalmışız. Diğer arkadaşlarımızın da bugün burada olmalarından (birkaç kişi yok galiba) dolayı mutluyum.

Ziyaeddin Bilgin: Ben dergiyle 2.-3. sayılarından itibaren ilgilenmeye başladım. Çok yazan birisi değilim ama konuşan birisiyim. Yazmaya hazır bir şeylerim vardı. Uygulamacı olarak mimarlık ürünlerinin yayınlanması önemliydi benim için. Bizim dergimiz biraz kitabı oldu. Yine de Mimarlık dergisinden daha içerikli olduğunu kabul ediyorum. Bütün arkadaşları takdir ediyorum.

Şenel Ergin: Nasıl başladığını hatırlamaya çalışıyorum. Mimarlık Bölümü ile Şehir Planlama Bölümü'nün ortaklaşa hazırladıkları ders programları vardı. Ali Dönmez öğrencimdi. O bir gün gelip dergiden bahsetti. Hoşuma gitmişti. Her sayıyı çıkarınca ya kadar yaptığımız tartışmaları hatırlıyorum. İlk sayı biraz naif çıkmıştı, sonra daha ağırlaştı. Dosya konularını çok titizlikle seçtik. Tabii ki eleştiriler vardı. Sayılar çıktıkça çok mutlu olduk. Bunları hatırlıyorum.

Gürhan Tümer: Ben de bir güvensizlik dönemi geçirdiğimi hatırlıyorum. Dergiyi doldurabilecek miyiz? Yeterli yazı alabilecek miyiz? Kaygılanmışım. Ama öyle olmadı.

Ülker Seymen: Ben Nilüfer Hanım'ın konuşması gerektiğini düşünüyorum. Yayın çalışması arkadaşımızın önderliğinde yapıldı. Çok koşturdu ve çok uğraştı.

Nilüfer Çınarlı: Herkesi burada görmek çok heyecan verici. İyi biliyorum benden önce ilk sayı çıkıncaya kadar, çok soluklu, çok emekli çalışmalar yapıldı. Odanın dergi çıkarma deneyimi yoktu. Ortada bir şey de yoktu. Bir tek, merkezde, Mimarlık dergisi çıkıyordu. Bu şartlarda cefakar insanlar bir araya gelmiş bölgesel bir dergi çıkarmaya çalışıyorlar. Ben geldiğimde, 1.sayı matbaada idi. Çok özverili çalışıldı. Taşra dergisi görüntüsüne meydan verilmedi. Türkiye çapında dağıtıyoruz. Bir protokol listemiz var. Üyelerimize gönderiyoruz. Övgüler alıyoruz. Ulusal dergilerde bizden alıntılar görüyoruz. Ben başında yayın sekreteri, sonra da komite içinde oldum. Dergide zamanla değişen içerik de dinamizmi gösteriyor. Bu toplantının kurgusunda da o var. Daha fazla gündemi yakalayan bir dergi nasıl olabiliriz yanıtını arayacağız.

Gürhan Tümer: Tabii ki geçmişe yönelik eleştiriler olabilir. Geleceğe yönelik öneriler olabileceği gibi. Dosya konularını hazırlarken, pek çok konuşumumuz olurdu. Felsefeciler, tarihçiler gelirdi. Böyle söyleşileri dergiye yansıtırdık.

Ülker Baykan Seymen: Dergi çalışmalarına başlamadan, derginin kimliği üzerine çok konuşmuştuk. Merkez'de bir dergi çıkıyor ama bu dergi diğer bölgelerdeki, bölgesel, tarihsel, coğrafi, kültürel birikimleri nasıl yansıtabilir? Türkiye'de böyle dergiler de gerekli diye düşünülürdü ve bu ilk oldu.

Gürhan Tümer: Türkiye'nin ilk bölgesel mimarlık dergisi demek doğru olur herhalde.

Ülker Baykan Seymen: Evet çok güzel bölge dergileri çıkıyor artık. O zamanlar Merkez'de bir tedirginlik olmuştu. Birbiri ile yarışır mı diye. İkisinde de dalgalanmalar oldu ama, köstek değil destek oldular.

Ziyaeddin Bilgin: Ben merkeziyetçi bir sisteme karşıyım. Dışardan bir şeyler söylenmesi çok güzel. Dergi çıkınca, bir özgürlük havası esti. "Biz de yaptık" dedik. 20 bin mimar varsa, 2 bini burada. Bizim dergi önyak oldu. Sonra pek çok dergi çıktı. Bazıları yürütemedi. Nilüfer Hanım odamıza maddi yük olmaktan çıkarmak için, İstanbul'da böyle işleri yayımlayanlarla görüştü. Finansman; reklamlarla sağlanarak hallediliyor. Belki de yürütemezdik başka türlü. Türkiye'de Mimarlar Odaları böyle işler yapıyorlar. Bursa bir kongre şehri oldu mesela. Antalya'da, Adana'da bir şeyler yapılıyor. Düzce'de bir dergi çıkmış. Kayseri çıkaracaktı. İstanbul'da da çıkıyor ama, İzmir'inki daha iyi.

Ülker Baykan Seymen: Demokrasi anlayışı olarak ben de öyle düşünüyorum. Egemimarlık Dergisi'nin Yönetim Kurulu'nun değil, Yayın Komisyonu'nun çevresinde oluşması için protokol hazırlamıştık. Karşılıklı ele alındı. Elimizde bir protokol var. Böylece çok şey netleşti. Merkez Mimarlıkla ilişkimiz de. Odamız her toplantıda yanımızdaydı.

Gürhan Tümer: Çifte özerklik söz konusu idi. Oda dergisiydik, ama özerktik. Merkez'de, dergiler çoğalınca denetim altına alınması konuşuldu. Sonra bunların birer zenginlik olduğu düşünüldü.

Fatma Gündoğan: İlk başlarda bölgelerden daha çok katılım vardı. Son sayılarda bölgeden ve öğrencilerden katılım azalmış durumda. İzmir içinden üniversitelerden katılım çok.

Sevgi Molva: Haklısınız. Ayrıca yine geçmişten hatırlıyorum: Ülker Hanım'ın duygusal yazılarını hevesle beklerdim. Bir resim veya bir sözle sıcaklık yaratırdı hep. Şimdi daha ciddi mi, daha katı mı, desem acaba?

Ülker Baykan Seymen: O yazılar benim için de çok özeldi. Sizin de özellikle sanat sayfalarına hala devam eden katkınız bence dergi için çok önemli.. Müthiş bir arşiv var elde Herkes çok teşekkürler.

Gürhan Tümer: Bazı tezlerde dergimizden alıntılar görüyorum. Sempozyumlarda referans gösteriliyor, çok güzel bir şey bu. Mimarlık eleştirilerine pek yer veremedik. Handikapları olan bir alan çünkü.

Hikmet Gökmen: Yayın Kurulu'nu hesapladık. Bu güne kadar çalışan sayısı 50 kişi. 50.sayıdayız. Böyle ilginç bir örtüşme var. Buraya bugün gelemeyen 2-3 arkadaşımız var.

Fatma Gündoğan: Dergi çıkmaz diyen arkadaşlar olmuştu. Yönetim kurulundan da. Onlar neler derlerdi acaba? Ummadıkları bir şekilde geliştiğini görünce.

Umur Somalı: Ben Yönetim Kurulu'nda değildim ama iki yönde tereddüt vardı. Birincisi maliyet konusu. Yapı Endüstri Merkezi ile bir anlaşma yoktu. Kendi olanaklarımızla nasıl sürdürebilirdik? İki: "Bu dergiye harcanacak emek yerine Merkez dergisine destek olabiliriz" diye düşünüldü. Ali Dönmez, çıkmasından yana tavrı koydu. Bizleri bir araya topladı.

Nilüfer Çınarlı: Başlangıçta çok amatör çıktı dergimiz. Sayfa tasarımını biz yapardık, reklam peşinde de bizler koştuk. Bizi YEM gibi zorlayan bir kurum da yoktu zamanlama açısından. Yine de çok güzel dolu dolu sayılar çıkarmışız. Şimdi bir grafikerimiz var, masa üstü yayıncılık bölümü kurduk. Işık Yılmaz; yayın sekreterliğini yürütüyor. Yem, yılda 4 sayı basıyor. 96-97 ye kadar Tükelmat basmıştı.

Sevgi Molva: Gelecek için şunu söyleyebilirim. Daha mimarca, yapılara daha çok ağırlık vererek -şimdi yapı grubu kuruldu iyi çalışıyor- bölgeden, temsilciliklerden daha fazla ve ısrarla yazı, yapı tanıtımı isteyerek, daha iyi olabilir diyorum. 1. sayıda "Başlarken" yazısında yazdığımız yazının 2. paragrafını yerine getirelim. Daha iyi bir yere gelebilecek dergimiz, o zaman.

Ziyaeddin Bilgin: 13 sene önce çoğu kişiyi yeni görüyorduk. Türkiye mimarlık yazın hayatında pek çok kişiyi gördük. Mimari, tarihi, felsefi düşünceleri konusunda çok kişi kazandı.

Sevgi Molva: Gürhan Hocamız olmasa idi, olmazdı. Ona da çok şey borçluyuz. Sakin, yapıcı, her söze değer veren tavrına.

Gürhan Tümer: Yayın Kurulu'nda şimdi öğrenci olan kimse yok ama eskiden öğrencimiz olan çok. Şu sıralar dergiyi Fakülte götürüyor. Doğal bu belki de.

Fatma Gündoğan: Başta daha çok yarı özerk bir durum vardı. Yönetim çalışmalarına yer veriliyor, etkinliklerden söz ediliyordu. Bunlar dergide yer alıyordu. Serbest mimarlar daha çoktu. Yaş ortalaması yüksekti. Şimdi Fakülteye kaydı. Yaş ortalaması düştü. Dışardan söz söyleyecek uygulamacı daha çok olsa iyi olur.

Sevgi Molva: Bir de şunu söylemek istiyorum. Okuyan birisiyim ama bazı yazıları okurken başa dönerek anlama çabası duyuyorum. Yani anlamak için direniyorum. Daha anlaşılır olmalıyız. Bir Oda dergisi bu sonuçta.

Fatma Gündoğan: Herkes makale yazabiliyor da, herkes yazar değil. Ne yapılabilir?

Nuri Aydın: Kimse anlaşılmamak istemez. Okuyan kişiye de bağlı bilgi, deneyim, ruh hali vs.

Özen Eyüce: Yazarın da sorumluluğu var. Konunun ilgi çekici olup, okutması gerekli. Yazı biçimine karışılmıyor tabii ki.

Levent Gedizlioğlu: Bu her yayın kurulunda konuşulur, tartışılır. Benim bu kadar yıl edindiğim şey şu: Yazısı anlaşılabilir kişi, o konuyu iyi bilen kişi oluyor. Bunu net söylüyorum. Bazı tanınmış isimlerin ilk yazıları ile son yazıları arasındaki farka bakın. Konularında derinleştikçe, anlaşılabilirlikleri artıyor.

Emel Kayın: Acaba biz onları okumaya mı alışıyoruz?

Gürhan Tümer: Sevgi ve Levent'e katılıyorum. Gerçekten sorun olan yazılar oluyor.

Tevfik Tozkoparan: Yazı değil ki sadece, bazen bina da okunmaz. Kavramsal mimarlık yapanların binaları zor okunuyor. İyi-kötü denemez. Eleştiri yazamamızın nedeni de biraz bu. Binayı okumak zor bazen.

Levent Gedizlioğlu: Yayın Kurullarını en çok bu tartışmalardan dolayı seviyorum. Yayın Komitesinin şu rahatsızlığı olmalı: Yazıların anlaşılır olmasını nasıl sağlayabiliriz? Yazarın da sorumluluğu var ama yayının kurulunun da var.

Şenel Ergin: Biz bunları o zamanlar da konuşuyorduk. 50. sayı da yeniden değerlendirilmeli. Üyeler nasıl bakıyorlar? Bilimin ve felsefenin diliyle yazılınca anlaşılabilir zor olabilir. Bir denge olmalı. Bir Oda dergisinde, insanlar mesleklerinden bir şeyler görmek ister. Türkçeyi iyi kullanabilmek de önemli tabii ki.

Levent Gedizlioğlu: "Şu yazıyı anlaşılır kıl" demek zor. İnsanlar söyleyecek sözleri varsa konuşur. Yoksa laf kalabalığı olur. Bazı insanların anlaşılması; benim gelişmemden değil, onların bilgilerini artırmasından kaynaklanıyor. Anlaşılır olmanın kesin kuralı yok. Birlikle ilgili.

Ülker Baykan Seymen: Dışarıdaki insana ne kadar ulaşıyor, bilemiyoruz. Gerçekten, mimarlık mesleğini sürdüren genç arkadaşlarımıza yönelik özel bir bölüm oluşturamadık. Belki sonraki dergilere girebilir. Yine gelecek dergiler için güncel ve kent-sel arkeoloji, her sayıda olmasa da, arada bir Çeşme'de, Urla'da, Uşak'ta mimarlık üzerinde gerçekten çok etkili olabilecek değerler var. Çok katkısı olacaktır.

Ziyaeddin Bilgin: Ben 1991'e kadar proje çizdim. Daha sonra

uygulamacı oldum. Çok özel detaylar var. Bunlarla ilgili olarak, meslektaşlarımızı yeterince bilgilendiremiyoruz.

Gürhan Tümer: Bu derginin yazıları; doğal kaynaklardan besleniyor. Detayları iyi bilen arkadaşlar buraya yönelmiyor. Bizim akademisyen arkadaşlarımız, okulda yaptıklarının devamı olarak çalışıyorlar.

Levent Gedizlioğlu: Aslında hep söylenen şey, bu. Ben dergide çalışan arkadaşlarımızın bayağı çaba gösterdiğini biliyorum. Ama bu bir eleştiri olmamalı, temenni olmalı. Bu, bir tercihten kaynaklanmıyor, çünkü. İstendi, ama olmadı.

Tevfik Tozkoparan: Levent Bey'e katılıyorum, genelde. Dergilikte uzmanlaşmaya doğru gidiliyor. Hem detay vereyim, hem onu hem de bunu yapayım dediğin zaman, süreklilikte problemler oluşuyor. Bu elektronik çağda, insanın bir bilgiye, detaya ulaşması illa dergi yoluyla değil, istediğiniz şekilde ulaşabiliyorsunuz, ulaşmasını bildikten sonra. Bir de şunu söyleyece-

ğim. Metrekare olarak küçük projeler, az sayıda sayfaya, küçük olarak basılıyor. Diğerleri ise, büyük. Aslında hepsi mimarlıktır. Dengeli basılmalıdır. Her dergi bir yere doğru gidiyor. Detay dergisi, kavram dergisi vs. 50 sayı sonra, biz de böyle olabiliyoruz.

Ziyaeddin Bilgin: Daha önceki sayılarda, dosya konusu ele aldık. Bir bina, bir akım, bir gündem... Davetliler gelirdi, Ankara'dan filan. Sıcak, okunabilen söyleşilerdi. Böylece, spontane değişik şeyler çıkabiliyordu.

Galip Ergeneci: Tevfik Bey'e katılıyorum. Urla'da bir ev basılmıştı. Yurt dışından bir arkadaşım; "Bunun başka fotoğrafı yok mu?" diye sordu. Yani, küçük bina da büyük basılmalı. Bu bir "tasarım" konusudur. Onu algılamak lazım.

Ülker Baykan Seymen: Üyeler dışında kaç adet dergimiz dağıtılıyor, veya satılıyor?

Nilüfer Çınarlı: Ege Mimarlık, toplam 3500 adet basılıyor. Kütüphanelere, temsilciliklerimize, üniversitelere -oluşturduğumuz geniş bir protokol var- dağıtıyoruz, arşiv için ayırıyoruz. Öğrenciler ve profesyonellerin alımı için bizde ve Y.E.M. kitap-bevlerinde satılıyor.

Ziyaeddin Bilgin: UIA'nın mimarlık bültenlerinin içinde Türkiye'den Ege Mimarlık var. Çoğu dergiyi de almamışlar. Bu da gurur verici.

Gürhan Tümer: Arkadaşlar, bu nostaljik toplantıyı kapatıyoruz. Hepinize teşekkürler. □

P.S: 18/03/2004 tarihli toplantı; özetlenerek yukarıya alınmıştır. Bazen mikrofon-suz konuşulmasından, bazen de isim belirtilmemesinden dolayı aksamalar olduysa, affola.